

BAZNĪCAS ZIŅAS

EVANĢELISKĀS LUTERISKĀS BAZNĪCAS NEDĒĻAS IZDEVUMS

1942. g.

Ģimenes dienā, 17. maijā

7. n-rs

Māc. T. Zīraks.

„Godā savu tēvu un māti!”

Efes. vēst. 3. 1—3

Mūsu dzimtās zemes tautas kristīgā daļa ikgadus, gan baltās, gan nebartās dienās, vienu maija mēneša svētdienu savās pārdomās veltī kristīgajai ģimenei. Šīnī dienā mēs savās domās klusi aizejam uz to istabiņu, kur kādreiz mums šūpulis kārts, un garā skatam sava tēva un savas mātes vaigu. Mēs zinām un jūtam, cik daudz mums ir devusi ģimene, cik daudz no savas dzīves mums ir upurējuši mūsu vecāki, — un par to, paldies viņiem.

Arī šodien mūsu dievnamu torņu zvani mūs aicina klusā svētbrīdī godināt ģimenes svētīgo devumu, jo taisni ģimene ir tā, kurā sākas, uzzied un noslēdzas cilvēka dzīve. Bet lai ģimene aizvien būtu skaista, saulaina un silta, tad mūsu sirdis aizvien dzīvam ir jābūt sensenajam likumam: «Godā savu tēvu un savu māti...», jo taisni ar šo likumu sirdis, daudzas mūsu tautas ģimenes no paaudzes uz paaudzi ir paturējušas jo ciešu vienību. Un ģimenes diena, tā saka ikvienam no mums, kas piederam ģimenei — vecākiem, bērniem, brāļiem un māsām — lai ienesam katrs kaut mazu daļiņu siltuma kopējā saimē. Un ja darīsim mēs to, tad arī paši varēsim šo siltumu prasīt un ņemt no ģimenes pavarda.

Mēs pazīstam savas tautas kristīgo ģimeni, ģimeni, kurā vīrs ir ģimenes galva un sieva ģimenes sirds. Šai ģimenē augošais bērnu pulciņš prot savu tēvu un savu māti godāt un savu dzimto zemi mīlēt. Šai ģimenē pat tad, kad bērns pāraudzis savus vecākus, redz viņu vājiņas un klūdas, viņi nepaceļ savu roku un balsi pret savu tēvu un savu māti, jo viņa sirds, kurai mazotnē tik daudz siltuma devuši vecāki, tā klusi viņam čukst — viņš tomēr ir mans tēvs, viņa tomēr ir mana māte, bet Dievs, tas saka un pavēl man: «Godā savu tēvu un savu māti...»

Cik liels ir vecāku upuris saviem bērniem, to skaisti mums rāda kādas mātes atbilde savai meitai. Meita jautā savai sirmai māmuļai: «Kapēc tik sirmi tavi mati, māt'?» — Un māte klusi atbild: «Tur nosēdies tavu sāpju sniegs.» Un tālāk meita jautā: «Kālab' tik gurdas tavas acis, māt'?» — Un māte atbild: «Tur sabiruši tavu ciešanu pelni.» — «Bet tava mugura, kapēc tā tik lika, māt'?» — skan tālāk meitas jautājums. «Uz savas muguras es nesu savu piecu bērnu likteni», — klusi jo klusi atbild sirmā latvju māmuļa. Un zinām mēs ikviens, tāda vai līdzīga atbilde skanēs no ikvienas kristīgas mātes un ikviena kristīga tēva lūpām, jo viņiem, šiem kristīgajiem tēviem un mātēm, nav citu dzīves rūpju, kā rūpes par saviem bērniem, par viņu labklājību un

laimi. Tamdēļ «Godā savu tēvu un savu māti,» tad gaiša būs tava dzīve un tava sirds, tad labi tev klāsies un tu ilgi dzīvosi virs zemes.

Ir kāds nostāsts par kādu vīru, kas gribējis pārlicināties, vai zemes virsū ir atrodama īsta un patiesa laime. Un kad viņš izstaigājis daudzas vietas un runājis ar daudziem cilvēkiem, gan bagātiem, gan nabadzīgiem, gan mācītiem, gan nemācītiem, un tomēr neatradis īsti un patiesi laimīgus cilvēkus, beidzot viņš nejausi sastapis un iepazīnis ar kādu jaunu laulātu pāri. Jaunā sieva un māte ar uzpurēšanos kopusi savu bērniņu, bet vīrs gājis darbā gādādam par savējiem. Nebijis viņiem ne daudz naudas, ne daudz mantas, bet bijušas siltas sirdis un smaidošas acis un ikvakarus, kopā būdami, tie bijuši līgsmi un priecīgi, ka var dzīvot un strādāt viens otram, un par visu — savam bērnam. Viņi izjutuši bijību pret savu Dievu un ar klusu lūgšanu un pateicību lielajam Dievam sākuši savas kopējās gaitas, lai dzīvotu nevis katrs pats sev, bet gan viens otram un par visu savam, un ja Dievs svētīs, saviem bērniem...

Ka bērībā dotais un mācītais ir arī spēks un stiprums vēlākās dzīves gaitās, to lai rāda mums notikums ar kādu jaunekli, kurš dzīves samezglajumu stundā gribējis aiziet no dzīves. Vienīgais, vēl aiziet pie mātes kapa un tad pārcirst dzīves samezgloto pavedienu. Atrod dēls rudens drūmajā vakara stundā meklēto kapa kopu. Un tur viņa lūpas čukst: «Māt, piedod, es nevaru citādi.» Bet viņa atmiņās uzpeld pagātnes aina. Viņš vēl mazs puisītis. Māte liecas pār viņa gultiņu, roka glauž pierīti un tik viegli iemigt zem mātes glāsta... Tālāk, viņš jau lielāks, iet ar māti uz upi. Aiz saknes aizķeras mazā kājiņa, sejiņa savelkas uz raudāšanu. Bet māte paskatās tā mīļi, uzsit ar roku uz mazā vira pleca un saka: «Nu, dēls, neraudi, esi taču vīrs!» Lepnums pilda mazā cilvēka krūtīs «esi taču vīrs». — Un tagad jauneklis dzird atmiņās šos mātes vārdus un no viņa sirds izlaužas kā vairs, kā nopūta: «Nē, nē, māt', es nedarišu tā, es dzīvošu!». Un šeit mēs redzam bērības laiku atmiņu valodu, godbijība pret mātes bērībā teikto vārdu, atdeva dzīvotgribu un spēku tam, kurš bija jau noslēdzis visus rēķinus ar dzīvi...

Tamdēļ šodien, ģimenes dienā, bērni, klausiet saviem vecākiem, godājiet savu tēvu un māti, bet vecāki, dodiet saviem bērniem siltu un gaišu bērniību, tad stipra būs mūsu ģimene un caur ģimeni Dievs svētīs mūsu tautu, lai tā ilgi dzīvotu virs zemes. Amen!

Tēvi un dēli

Ja dzirdam vārdus «tēva dēls», tad zinām, ka nu runā par vīru, kam dzīvē veicas: vai nu viņš pats pakāpies uz kāda saulaina pakalniņa, vai arī tētis viņu augšup pacēlis. «Tēvu dēli» — tie ir tie stiprie, veiklie, smaidīgie, turpretim «mātes dēliņi» — tie vārgie, viegli ievainojamie, nepacietīgie cīņas zaudētāji. Šāds vārdu lietojums norāda vienu tautas atziņu: dēlam bez mātes nepieciešams arī tēvs, nevien miesīgi, bet arī garīgi, nevien vārda pēc, bet arī īstenībā. Nav īstajam dēlam nekā dārgāka par mātes mīlestību — līdz pēdējam divas vilcienam viņš to glabās sirds svētākajā vietā — tomēr bez tās viņam ir nepieciešams vēl kas cits, un tam jānāk no tēva puses.

Kas ir šis tēva devums?

Pirmais tēva devums nāk no viņa rokas — tā jau ir maizītes pelnītāja un ligzdiņas sargātāja. Reizēm gan pārmaiņas dēļ šī pati stiprā labā rociņa satver ko cietāku, kas nav gan tik gards, bet savā reizā tomēr veselīgs. Nāk prātā kādas senas jautras atmiņas. Kādā ģimenē tētīm arvien jābrauc darbos kaut kur tālāku projām un viņš var pārnākt pie savējiem tikai ik pāris nedēļu. Mātei kaut kāda iemesla dēļ bērni negrib visai klausīt, un tēva prombūtnē arvien šo to sagraēko. Pēc bērnu daudzbalstīgām raudām, vaimanām un lūgšanām mājinieki arvien nemaldīgi zina, ka šiem bērniem tētis klāt gan, un spriež ikvienam savu taisnu tiesu saskaņā ar prokurora (lasi, mātes) ziņojumu. Lai gan šāda dienas kārtība tika stingri ieturēta ikreizes tētīm pārnākot, tomēr bērni, kā pa brīnumu, šo tēti nepavisam nenīda, bet gaidīt gaidīja viņa pārnākšanu. Laikam jau mazie apzinājās, ka šī sūrā deva nav īsti nepelnīta un tēva roka tomēr mīļa, kaut pacietāka. Protams, labāk jau būtu bijis, ja māte pati būtu pratusi ieaudzināt cieņu un paklausību un tētīm šis sīvais ciniņš ietu garām, tomēr skaidrs tas, ka vienai rokai ir jābūt tādai pastingrākai, kas jauno stādīņu satur, lai tas neaugtu greizi un kropli. Kaut arī dēlam pret tēva pārliecīgo stingrību saceltos spīts, tomēr viņam ieaug skaidrāki jēdzieni par pienākumu, darbu, pieklājību. Protams, aina būs citāda, ja stingrības vietā būs neiecietīga bardzība un neapvaldīta izrakošanās dusmās (vispār, miesīga sišana, ja tā kļūst par paradumu, audzina tikai dumpīgu garu!), — bet tādas lietas pie latvju tēviem vērojamas pārāk reti! Tāpēc ar tiem dēliem, kam tēvi un mātes izpratuši stingrās kārtības nozīmi, arvien daudz labāk: varējuši saprasties ir dēlu vēlākie audzinātāji, ir priekšnieki darbā, bet kas zinājuši tikai bezmēra piekāpību, tie paši negribdami dēliem aizbēruši cieti celiņu uz augšu. Sevišķi svarīga šī stingrība būs tagad, kad kara satricinājumi un baigais padomju gads stipri vien iedragājuši mūsu sabiedrības tikumus, un jauniešiem iespējas paklist neceļus ir daudz lielākas.

Otru devumu dod tēva galva. Te nāk prātā, ko stāstīja kāds iecienīts latvju zinātnieks par savu tēvu: tas esot viņam, mazažam, bieži vien rādījis tikko uzdīgušu labības vai zāles asniņus un licis uzminēt, kas tas īsti ir; ja zēnam tas izdevies, viņš protams bijis visai lepns un visa šī jaukā nodarbība viņu tā savaldzinājusi, ka viņam bijis gribot negribot jāpaliek par zinātņu vīru. To jau zina visi, ka maza dēliņa acis tēvs ir visgudrākais cilvēks pasaulē, tāpēc

arī katru prātu ieliksmos tāda jauka idille, kad tēvs ar dēlu, kā garums ir drusku pāri tēva svārka stūrim, abi sēd iegrimuši ļoti nopietnās dziļdomīgās sarunās par dzīvi un ļaudīm — kā jau divi prātīgi cilvēki, un rezultātā abi divi ko labu mantojuši — tēvs dēla sirdi, dēls — tēva prātu. Tik tiešām, ka ar tiem pašiem dēliem, ar kuriem savā laikā viņu tēvi ielaidās garākās sarunās, turpmāk ielaidīsies garākās sarunās ar nākamie tēva atvietotāji, priekšnieki darbā; ja tikai viņi būs cilvēku pazinēji, viņi tūlīt jutīs, ka viņu priekšā ir darbinieki, kam var labāk uzticēties, kam daži svarīgi sadzīves jēdzieni ir skaidrāki, kas nelolo vis sevi duļķaino pārgudrību, bet vairāk cienī skaidro gudrību.

Tēvs dēlam dabīgi ir pirmā un vislielākā autoritāte, bet autoritāte nozīmē nevis ārējo varu, kas dibinās uz bailēm, bet personīgas vērtības izjūtu, cieņu, apbrīnošanu. «Ir viena lieta, kuŗu neviens bērns gan nenes sev līdzī pasaulē un tomēr tā ir tāda, ka viss atkarājas no tās, vai cilvēks būs cilvēks vārda pilnā nozīmē: tā ir godbijība» — tā ir teicis lielais cilvēku pazinējs Goethe. Godbijība nenorāda vis kalpa dabu (kā to dažkārt centās apgalvot visvisādi ļaužu kūditāji), bet gluži otrādi — kunga dabu, kas nes sevi likumu un vērtību. Ja goda vīra dzīvi vada godbijības jūtas, tad vērst pret viņu rupju varu vai mēģināt vēl viņu kaut kā iebiedēt, būtu rupjš apvainojums, nekrietnība, kas nevar palikt nesodīta. Ja turpretim cilvēka godbijība nemaz nerunā, tad ir pat noziegums pret sabiedrību istajā brīdī bargu varu nelietot. Arī te būs taisnība Goethe'm: «Nevis tas mūs dara brīvus, ka mēs nekā neatzīstam pāri par pašiem, bet taisni tas, ka mēs kaut ko godinām, kas ir pāri mums. To godinādami mēs paši sevi paceļam augšup pie tā». Šos vārdus mēs varam vienlīdz labi attiecināt ir uz Dieva godināšanu, ir uz cilvēcīgo autoritātu cieņu. Tamdēļ laimīgi ir tie bērni, kuriem tēvs un māte bijuši īstas autoritātes, un kas šādas jūtas saglabā arī vēlāk pret citām personām, kuŗām dzīvē zināmā mērā jāstāv tēva vietā. Diemžēl, dažu labu reizi tēvi paši savu autoritāti saārda: kā lai gan augsti cienītu tādu tētiņu, kas ligo no krogus mājās vājām kājīnām, dubļainiem svārkiem un varbūt arī pāris nodevīgajiem zilumiem uz vaigiem un maizes kumosīņa vietā devīgi izdala visiem nelabus lamu vārdus? Vai lai sevišķi augsta ciena rastos, piemēram, pret šādu tēti, kam dēkas tādas, ka visai pilsētai tiek ir ko runāt, ir ko smiet? Vai sevišķi augsti pacels savu autoritāti tas tēvs, kas ar neapvaldītu plosīšanos gribēs izcelt savu varu un godību katrā ģimenes sīkumā un negribēs padomāt, vai viņa bargās pavēles arī lieti der, vai neder nekur? Tikpat bieži gadās gan arī tā, ka tēviem, kas ir īsti goda un darba vīri, dēli vairs pie šīs istā kungu šķiras nepieder. Dažkārt tad atbilde ir jāprasa mātēm, kas nav nopietni un īsti no sirds gribējušas dēlu pašu labā tēva autoritāti godā celt. Dažreiz tās bezmēra — aklā mīlestībā atbrīvojušas dēlu no tēva iezīmētajiem likumiem, ārdījušas gādīgā un krietnā tēva autoritāti. Sods par šādu kļūdu gan mātei nekad garām neiet — to viņa saņem no dēla. Katra kilda vecāku starpā neglābjamā grauj abu autoritāti. Prātīga māte saudzē tēva autoritāti kā acu raugu un arī jaunākā gadījumā glābs kas glābjams, zinā-

Altāra dziedājums

„Es labprāt gribētu redzēt, ka visas mākslas, bet sevišķi mūzika kalpotu Tam, kas viņas devis un radījis”.

Mārtiņš Luters.

Altāra dziedāšana dažādu apmēru un iebildumu dēļ, mūsu baznīcā palikusi novārtā.

1) Tiek aizrādīts, ka altāra dziedāšana stāv pārāk uzskatāmā radniecībā ar katoļu meses dziedājumiem, un ka tādēļ būtu atmetama kā neevangeliska.

2) Liela daļa mācītāju visu vēribu piegriež runātam vārdam, it īpaši sprediķim, aizmirsdami, ka sprediķis, jeb svētruna nav vienīgais Dieva vārdu sludināšanas veids.

3) Daļa mācītāju nedzied tā iemesla pēc, ka klausītāju mūzikālā izpratne pieaugusi, un ka viņi, pēc sava vērtējuma nav apveltīti ar labu balsi un pietiekošu mūzikalitāti.

Tomēr jāmin arī intereses trūkums piestrādāt šajā lietā, un tādēļ cieš mūsu jau tā vienkāršie dievkalpojumi. Šiem iebildumiem pretī varam atbildēt: 1) Katrā ziņā altāra dziedāšanai ir katoliski pirmsākumi, radniecība ar gregoriāņu liturģiju, bet vai tāpēc mums jāizvairas no pozitīva paturēšanas. 2) Mārtiņš Luters altāra dziedāšanu ievieto savā Deutsche Messe 1526. g. ne aiz godbijības pret vecām parāzām, ne aiz personīgās mīlestības pret dziedāšanu, bet gan atzīdams viņas ļoti lielo nozīmi dievkalpojuma celsmē.

3) Paklausīsimies, ko saka tautas balss: draudzei liturģijas dziedāšana patīk. Daudzus mācītājus vairāk cieni kā liturgus, mazāk kā predikantus. Cik dziļi aizkuština liturģiskais dziedājums ir daudzu pārrunu temats, ko nekad nedzirdam par norunātu liturģiju.

Īsi kopā saņemot, ja gribam saistīt laudis pie baznīcas, tad b'akus mūsu gara ieročiem, jāuzspodrina

dievkalpojumu garīgi mūzikālā daļa un pirmkārt — altāra dziedājumi. Kas attiecas uz pēdējo, praktiskā izveduma iebildumu, tad viņam atbildēt ir mana raksta nolūks.

Evangeliskā dziedāšana ir runas dziedāšana mazā diapozonā. Altāra dziedātājs resp. mācītājs nekad nedrīkst sevi uzskatīt par solistu draudzes priekšā, kam galvenās rūpes ir balss labskanīgums un tā parādīšana. Tādēļ bieži dzirdam vokāli apmierinošas, pat labi nodziedātas liturģijas, kam tomēr kaut kā trūkst.

Šis «kaut kas» — ir liturģiskās dziedāšanas izpratne, kas praktiski nozīmē nespēju izraisīt reliģisku pārdzīvojumu, un tieši tas ir liturģi-

~~~~~

Gimenes dienā

Mēl.: Kas Dievam debests ļauj valdīt

Ak ģimene, šī svētā vieta, Kur Dievs pats nāk nu mīļi sērst, Kur katra sirds pie Dieva sieta Un solis viņam pretī vērstis, — Tur svētība kā straume plūst, Un Dievs pats mīlestība kļūst.

Ak ģimene, šī sapņu vieta, Kur sirdis izsāpēt reiz mēdz, Kur dziļi runā katra lieta Un cilvēks savas acis slēdz, — Tur dzīves saules lēkts un riets, Zvans sirdi zvana: diezgan iets.

Ak ģimene, šī laimes vieta, Kur pukst tev tēva, mātes sirds, Kur līgsmē katra taka ieta Un pretī bērnu acis mirdz, — Tur dzīve gaiša diena šķiet, Uz pilnību mūžs ražens iet.

Ak ģimene, šī mīļā vieta, Kur darba dziesma raiti skan, Kur valga šķiet pat maize cieta Un mūžs kā bites gājums san, — Tur Dievs tev baltus ceļus klāj Un sirds to mīlēt neapstāj.

Māc. A. Vecmanis.

jas nolūks. Šeit visupirms jāievēro skaidra dikcija, lai dziedātos vārdus saprastu ikviens klausītājs. Otrs svarīgs apstāklis ir baznīcas akustiskās īpatnības, it īpaši tālu atpakaļ izbūvētie altāri prasa, lai katram vārdam un teikumam būtu sava izskana. To panāk ievērojot pauzes vārdu starpā, jo liturģiskais dziedājums ir ritmiski brīvs. Jāsargas tomēr, lai dziedājums nebūtu saustaustīts un nevienmērīgs. Sacītais galvenokārt attiecas uz kolektēm un sv. vakarēdiena iestādīšanas vārdiem.

Reliģiskās noskaņas radīšanai galvenais ir atsevišķu vārdu uzsvēšana, pareiza akcenta un teksta domu respektēšana. Piem., «Tas Kungs lai ir ar jums». Šeit uzsvars un pastiprinājums koncentrēts vārdā «Kungs; nākošais uzsvars, mazliet kļusāks piekrit vārdam «jums». Vārdi — tas, lai, ir, ar — ir viegli dziedoši īsi balsieni. Nekad nedrīkst visu nodziedāt vienā stiprumā un veidā, kāda kļūda piemīt tiem, kas pūlas panākt labāku dzirdamību, forsējot balsi. Neuzsvērtie balsieni ir kaut kas vidējs starp dziedāšanu un runāšanu, mūzikāli runājot tā ir rečitātivā dziedāšana.

Izpildītājs mākslinieks sevišķu vēribu piegriež pārdzīvojumam, tā panākams izteiksmes dažādību. Uz liturģu šis noteikums attiecināms tikko jauzāmā veidā. Piem., dievgalda liturģijā iestādīšanas vārdi jādzied mierīgāk nekā kolekte «tiešām tā ir labi un tā pieder», kurās noslēgumā prasās ekspressivāks kāpinājums. Pārī visam no paša liturģa, tāpat kā no predikanta prasāms iekšējs pārdzīvojums. Agendā paredzētā liturģija piemērota barietona vidējai balsij. Viņas transponēšana uz augšu vai leju nav izveidama bez attiecīgās draudzes atbilde, jeb korāļa, piem., «Gods, lai ir Dievam augstībā» transponēšanas.

dama, ka dzērāja tēva dēli, ja viņš būs paklausīgs un godbijīgs, varēs izaugt par nedzērāju un zinādama arī to, ka greizsirdības scēna, ja tā ir nepamatota, ir rupjš apvainojums, bet ja tā arī būtu pamatota, tad tā ir par velti, bet bērnam smagi kaitē. Ir gan arī vēl citi sabiedriski spēki, kas saārda vai ievaino topošās autoritātes jūtas, tā neļauj jaunietim izveidoties par iekšēji brīvu, pilnvērtīgu personību, bet liek tam ļaunākā gadījumā panīkt par verga dvēseli. Piemēra dēļ — mēs jau labi atceramies tos vīrus, kas ilgus gadus pūlējās, lai rautu zemē Dievu no debesīm un pie viena lai sašpārdītu kājām citus tēvus šeit zemes virsū, mēs jau tikām arī drusku iebaudījuši tos augļus, kas aug pie viņu kuplā koka, mēs jau gluži labi zinām, kā iet tiem jauniešiem, kurus kādreiz varēja savaldzināt viņu saldā nāru dziesma; bez tam vēl mēs zinām arī to, ka viņi nav vienīgie, ka ir vēl citi, kas arī vai nu redzamākā rupjākā, vai smalkākā neredzamākā veidā dara tikpat greznus darbus. Kas zēnam vēlēs labu, tas mācīs no visiem tamlīdzīgiem vilinājumiem gudri novērsties un iestāstīs, ka visgudrākais tomēr ir viņa tēvs, ja ne citādi, tad dzīves gudrībā, ļaužu pieredzē viņš vienmēr būs pārāks par dēlu, un ka

vēl gudrāks un arī pārāks būs tas viens Tēvs, kas ir viens par visiem...

Tie devumi, kas nāk no taisna soga rokas vai no gudra vīra galvas, tomēr nav vienīgie — ir vēl daudz cēlāks devums, un tas nāk no tēva sirds. Ja ir šis devums, tad tas dažkārt var pat izlīdzināt pirmo divu trūkumu (bērni piedod tēvu grēkus un manto no viņiem daudz laba, ja tikai viņiem ir bijusi ista tēva sirds). Turpretim šis dāvanas iztrūkums atkal neļauj izmantot pirmos devumus: kā lai ieaug autoritāte, ja aiz tās nav tēvišķas sirds? Starp tēvu un dēlu pastāv mīlestība, ārēji atturīga, pareiza, iekšēji silta un dziļa. Tēva un dēla attiecības taču ir arī kristīgās dogmatikas visdziļākā noslēpuma un visretākā brīnuma pamatā. Ir saprotams, kāpēc mīlestība un cieņa pret laicīgo tēvu paver ceļu reliģiskajām jūtām, ļauj atrast Mūžīgo Tēvu. Daudzreiz ir gadījies arī otrādi, tas ir, ka par spīti nevērtīgajam, nemīļajam, laicīgajam tēvam jaunietis ir pratis sameklēt vērtīgo, mūžīgo. Tamdēļ mūsu bērnu laimei ļausim, lai viņiem ir īsts laicīgais tēvs, lai mācās to ar cieņību mīlēt, lai to godbijīgāki, tad dzīvē arī citi pret viņiem būs godbijīgi un vieglāks, tuvāks būs viņu ceļš līdz Mūžīgā Tēva atziņai.

Rikojumi un ziņojumi

Archibīskaps

prof. Dr. theol. T. Grinbergs
1. Vasarsvētkos, 24. maijā, vadīs
svētku dievkalpojumu un teiks kan-
celes runu Vecajā Ģertrūdes baznī-
cā. Sākums plkst. 10,10 šo dievkal-
pojumu pārraidīs radiofons.

Baznīcas virsvalde.

Archibīskaps T. Grinbergs papla-
šinājis Baznīcas virsvaldes sastāvu
un par tās jaunaļiem locekļiem uz-
aicinājis 1) prof. Dr. theol. Kārli
Kundziņu kā teoloģijas fakultā-
tes pārstāvi, 2) prof. Dr. arch.
Paulu Kundziņu un 3) senātoru
Augustu Rumpēteri.

Virsvaldes loceklis J. Bergmanis ir
zvērīnāts advokāts. (cf. «B.Z.» 1. nr.)

Aizrādījumi

Pie Baznīcu un konfesiju depar-
tamenta ir noorganizēta kulta un
draudzību vajadzībām nepieciešamo
materiālu sadale. No piešķirtiem
kontingentiem draudzes var tieši no
departamenta noliktavas saņemt sve-
ces, baznīcas vīnu, veļas mazgājamo
pulveri un metala laulību gredzenus.
Paredzams, ka tuvākās dienās būs
saņemams arī rakstāmpapīrs, aplok-
šnes un citi rakstāmpiederumi.

Minētos materiālus departaments
izsniedz pret draudžu mācītāju izdo-
tām zīmēm, Rīgā, Adolf'a Hitler'a
iela 37/39 (tel. 93393). Turpat pie-
prasāmas zīmes dzelzs preču iegādei.

Arī kurināmā apgāde Rīgas pil-
sētas draudžu un dievnamu vajadzī-
bām notiek caur Baznīcu un konfe-
siju departamentu.

Ārkārtējo apstākļu dēļ, Baznīcas
virsvalde 1941. g. Vasarsvētkos pār-
trauca kolekti ārmisijai. Šis riko-
jums vēl nav atcelts, bet ikvienai
draudzei atstāta brīvība nodot savus
Vasarsvētku ziedojumus šim darbam.

Tā kā šogad nav atļauts iespiest
īpašas Vasarsvētku dziesmu lapiņas
ārmisijas dievkalpojumiem, parasto
lapiņu piesūtīšana draudzēm izpa-
liek.

Ārmisijas sekretārs.

Grozījums.

Ģimenes dienā, 17. maijā, paredzē-
to dievkalpojumu no Vecās Ģertrūdes
baznīcas (pl. 10,10—11,10) radiofons
nepārraidīs un tas nenotiks. Tā
vietā būs pieslēgts ģimenes dienas
akts ar ģen. Dankera runu.

Ciņā pret boļševismu.

Papildinot «B. Z.» 5. n-ra ziņoju-
mu, darām zināmu, ka š. g. 2. martā
brīvprātīgi pieteicies un ieskaitīts
plkv. ltn. Veisa personīgā rīcībā
Nurmes draudzes mācītājs Pauls
N a m g a u d s.

H. Kreicers,

Skolas pārz. Rīgā.

Ģimenes dienā

Skolā

No sirmveciem laikiem skan:
«Tev būs savu tēvu un māti godāt,
lai tev labi klājas». Senais latvie-
tis to pašu izteicis tautas dziesmā:

Dēli, meitas, jauniešes,
Klausait vecu māmuli: —
Neiet labi tai sētā,
Kur vecākus neklausīja.

Tā šo likumu ir zinājis jau mū-
su senčis. Vēl vairāk: tik ļoti viņš
cienījis māti, ka visu svarīgo, nozī-
mīgo pielīdzinājis mātei; saulīte
latviešiem ir balta māmuliņa, zeme
— māte, Daugava — māmuliņa. Jau-
nākā laikā pienākusi vēl Māte —
Latvijas Brāļu kapos Rīgā.

Šis vecais likums tad arī ir tas,
kas mums liek atzīmēt ģimenes die-
nu un šai dienā pārdomāt, ko mums
nozīmē māmiņa, tētis un visa ģi-
mene.

Ak ja, mēs taču mīlam savus ve-
cākus un tuviniekus; varbūt pat visu
cilvēci mēs mīlam. Vismaz jaunieši
bieži tā domā. Bet arī diezgan
bieži tā ir tikai salda pašapmānīša-
nās, jo šī mīlestība neparādās dar-
bos. Vai variet atteikties no kādām
ērtībām, uzņemties nepatīkamas to
labā, ko mīliet. Mīlestība taču ir
nesavtīga, gatava nest lielus upu-
rus!

Māte un tēvs to var? Pat dzī-
nieku māte gatava sevi upurēt, lai
tikai glābtu savus bērniņus. Vecāku
mīlestība izpaužas katru dienu. Ne-
skaitāmi ir soļi, rūpes un gādība,
ko bērni diendienā saņem no vecā-
kiem. To nevar aprēķināt naudā, iz-
mērīt un izteikt skaitļos. Pie tā
jau ir tā pierasts, ka to nemaz ne-
mana un neievēro, kā neievērojam
savu elpošanu. Tā tas iet dienu no
dienas, gadu no gada, nevien līdz
tam laikam, kamēr bērni pieauguši
un paši jau var par sevi gādāt, bet
vēl ilgāk — kamēr vien vecāki spēj,
viņi nepieķūst rūpēties bērnu labā.
Bieži varam dzīvē vērot, ka vecā-
kiem vairs nav savas dzīves, visa
tā ziedota bērniem, visu aizņem gā-
dība par tiem. Tik tiešām — vai ir
vēl kādi citi cilvēki, kas mūs vai-
rāk mīl, vairāk priecājas par mūsu
priekiem un dziļāk skumst par mūsu
bēdām, kā mūsu vecāki? Jāatzīst,
nav mums tuvāku cilvēku, sirsnīgāku
draugu, lielāku labvēļu un palīgu
par vecākiem.

To visu esam dzirdējuši. Tas
teikts skolā, baznīcā, lasīts labā
grāmatā. Tikai bieži pavirši uz-
tvērts un — aizmirsts. Tad nu ģi-
menes dienā lai to no jauna atzī-
stam, pārdomājam un — neaizmirs-
tam. Tas ir milzīgs parāds, kas ve-
cākiem no mums saņemams. Mēs
būsim tie ļaudis, kas savus parādus

atzīst un labprāt kārtō. Ar visu to
pilnos apmēros šo parādu atlīdzināt
nevar pat krievnākie un pateicīgākie
bērni.

Sāksim jau šodien, ģimenes
dienā.

Bērnu dievkalpojums

Vasarsv., 24. maijā.

Ap. d. 2,1—2.

Ievadam: Pagājušā svētdienā mēs
svinējām ģimenes dienu, lai celtu
godā savu laicīgo māju — ģimeni.
Šodien mēs svinam otru tādu
dienu lielajai debesu ģimenei, kristī-
gajai draudzei par godu.

Piezīmes pie teksta: P. 1. Mā-
cekļu sapulcēšana. Lielo ciešanu kar-
stumā izklīdušais mācekļu pulks sa-
nāca kopā pēc Jēzus pavēles Ap. d.
1, 4. Tas sakrita kopā ar tautas
sapulcēšanas pirmajos plaujas svēt-
kos, 50 dienas pēc Lieldienas.

P. 2—4. Vienprātību Dievs svēti.
Bija apsolīts: «Jūs tiksiat kristīti
ar Svēto Garu pēc nedaudz dienām»
Ap. d. 1, 5. Nu tas noticis. Sv.
Gara nākšanu apstiprina ārējas, vi-
siem nomanāmas zīmes: vētras brā-
zieni, uguns liesmas, dažādas valo-
das. Gaisa kustības un elpa allaž
saprastas kā garam radniecīgas pa-
rādības. Tāpat arī visuvarenā
uguns, kas godināja Dievu svētnīcā
un upuru altāri, nesa sevi dievišķi-
guma īpašības. Dažādas valodas,
domu un gara paudējas, kas tautas
un ciltis šķīra, tagad kļūst par li-
dzekli visus vienot Dieva slavai, Vi-
ņa darbu daudzīnāšanai.

P. 5—11. «Viena diena Tavos pa-
galmos... Ps. 84.» Vasarsvētku die-
na isti atklāja, no cik daudzām ze-
mēm bija kopā pulcējušies. Tur bija
pārstāvētas gandrīz visas tuvākās
un tālākās zemes. Katram bija
skaidrs, ka tas nebija cilvēku, bet
gan Dieva darbs.

P. 12. «Ko lai es daru ar Jēzu?»
Dievs grib, lai šo Pilāta jautājumu
atbild ikviens. Kad Dievs jautā, tad
jāatbild nevien ar muti, bet ar visu
savu nostāju: ar vai pret Jēzu?

Aizīņai: I. Ir liels gods piederēt
pie vecas ciltis. Mēs esam visvecā-
kās un vislielākās biedrības — Kri-
stīgās draudzes locekļi. Ar Sv.
Garu, kuŗu kristībā saņēmām, esam
vienoti kopā Dieva bērnu saimē.

II. Saite un spēks, kas mūs tur
kopā, ir Svētais Gars. Apliecināsim
to šodien visi kopīgi ar III tic. loc.
izskaidr. vārdiem: «Es ticu, ka es
ar savu pašu spēku un saprašanu...»

Māc. A. Zūzāns.

«Baznīcas Ziņas» a) 3 mēn (aprīlis, maijs, jūnijs) abonements RM 1.30. Pasūtījumus pieņem tikai tā pasta iestāde, caur kuru saņem pastu. b) Atsev. n-rs 10 Rpl. Dabūjams pie baznīcām pēc dievkalp., pie mācītājiem un lielākās laikrakstu pārdošanas vietas. c) Atkalpārdevējiem jāgriežas Baznīcas virsvaldē Rīgā, Valņu ielā 20. Izdevēja: Ev.-Lut. Baznīcas virsvalde Rīgā, Valņu ielā 20, tālr. 22966. Atbild. redaktors: Prāv. Edgars Bergs Rīgā, Palasta ielā 2, dz. 1, tālr. 27130. Redaktors: Māc. Richards Zariņš Rīgā, Kuldīgas ielā 14, dz. 8, tālr. 43896. Ekspedīcija un koresp. adrese: Rīgā, Valņu ielā 20, ar atzīmi «Baznīcas Ziņām».